

NOTITIE

RAAP-NOTITIE 4793

Onderzoeksgebied Kleine Laak in Roggel

Gemeente Leudal
Archeologisch begeleiding

Archeologisch Adviesbureau

CULTUURHISTORIE

4200 voor Chr.

3750 voor Chr.

2200 voor Chr.

700 voor Chr.

150 na Chr.

320 na Chr.

250 na Chr.

1650 na Chr.

Colofon

Opdrachtgever: Gemeente Leudal

Titel: Onderzoeksgebied Kleine Laak in Roggel, gemeente Leudal;
archeologische begeleiding

Status: eindversie

Datum: 21 mei 2014

Auteur: *drs. M. Janssens*

Projectcode: ROGKL3

Bestandsnaam: NO4793_ROGKL3

Projectleider: drs. M. Janssens

Projectmedewerkers: drs. M. Lipsch

ARCHIS-vondstmeldingsnummers: 424527

ARCHIS-waarnemingsnummers: nog niet uitgedeeld

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer: 61137

Bewaarplaats documentatie: RAAP Zuid-Nederland

Autorisatie: drs. G. Hensen

Bevoegd gezag: Gemeente Leudal (contactpersoon: dhr. P. van Doorn)

ISSN: 0925-6369

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V.

Leeuwenveldseweg 5b

1382 LV Weesp

Postbus 5069

1380 GB Weesp

telefoon: 0294-491 500

telefax: 0294-491 519

E-mail: raap@raap.nl

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2014

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Samenvatting

In opdracht van de gemeente Leudal heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau in april-mei 2014 een archeologische begeleiding uitgevoerd van de rioolaanleg langs de Kleine Laak te Roggel in de gemeente Leudal.

Het onderzoek heeft karrensporen van een voorloper van de huidige Kleine Laak opgeleverd. De precieze ouderdom is niet bekend, maar ze dateren in ieder geval van voor de eerste verharding (Middeleeuwen-Nieuwe tijd). Daarnaast zijn in het uiterste westelijke deel enkele (paal)kuilen met een vermoedelijke prehistorische datering vastgesteld. Ze maken waarschijnlijk deel uit van een erf of groter nederzettingsterrein dat zich op de dekzandrug ten noorden van het onderzoeksgebied tot aan de Roggelse Beek moet uitstrekken.

De archeologische resten binnen de rioolsleuf zijn opgegraven. De AMZ-cyclus voor deze locatie is volledig doorlopen en de werken kunnen nu gewoon verder plaatsvinden.

Ten aanzien van flankerend beleid kan gesteld worden dat, indien op de percelen direct ten noorden van het onderzoeksgebied ontwikkelingen gaan plaatsvinden, hier archeologisch onderzoek dient plaats te vinden conform het beleid van de gemeente Leudal. Er geldt dan een specifieke verwachting voor een prehistorisch nederzettingsterrein.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inhoudsopgave	4
1 Inleiding	5
1.1 Administratieve gegevens	5
1.2 Aanleiding	5
1.3 Randvoorwaarden	5
2 Voorgaand onderzoek	7
3 Doel van het onderzoek.....	8
4 Methoden	9
5 Resultaten van de archeologische begeleiding	10
5.1 Landschap	10
5.2 Archeologie.....	10
6 Conclusies en aanbevelingen	13
6.1 Conclusies	13
6.2 Selectieadvies	15
Literatuur	16
Gebruikte afkortingen.....	17
Overzicht van figuren	18

1 Inleiding

1.1 Administratieve gegevens

- *locatie*: Kleine Laak
  - plaats: Roggel
  - gemeente: Leudal
  - provincie: Limburg
  - toponiem: Kleine Laak (figuur 1)
  - lengte onderzoeksgebied: circa 300 m
  - kaartblad topografische kaart Nederland 1:25.000: 58B
  - centrumcoördinaten (X/Y): 191680/ 363940
- *bevoegde overheid*: gemeente Leudal (contactpersoon: dhr. P. van Doorn)
- *onderzoekskader*: AMZ-proces
- *datum veldonderzoek*: 22-04-2014 en 07-05-2014
- *beheer en plaats documentatie*: archief RAAP-zuid. Er zijn geen vondsten gedaan.
- *ARCHIS-vondstmeldingsnummer*: 424527

1.2 Aanleiding

In het onderzoeksgebied wordt een nieuw riool aangelegd. Daartoe wordt tot 1,5 m –Mv ontgraven. Dergelijke ingrepen zijn bedreigend voor eventuele archeologische resten. In het kader van de Archeologische Monumenten Zorg is volgens het door de bevoegde overheid goedgekeurde PvE (Hensen, 2013) een archeologische begeleiding uitgevoerd.

1.3 Randvoorwaarden

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de normen van de archeologische beroepsgroep (zie artikel 24 van het Besluit archeologische monumentenzorg). De Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 3.3), beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; www.sikb.nl), geldt in de praktijk als richtlijn. RAAP beschikt over een opgravingsvergunning, verleend door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Voorafgaand aan de uitvoering van het proefsleuvenonderzoek is, conform de KNA een Programma van Eisen opgesteld (Hensen, 2013). Dit PvE dient als leidraad voor het onderzoek.

Zie tabel 1 voor de gebruikte periodes en dateringen.

Archeologische perioden			
Tijdperk		Datering	
Recente tijd			
Nieuwe tijd	C	1945	
	B	1850	
	A	1650	
Middeleeuwen	Laat B	1500	
	Laat A	1250	
	Vroeg	D: Ottoonse tijd	1050
		C: Karolingische tijd	900
		B: Merovingische tijd	725
		A: Volksverhuizingstijd	525
Romeinse tijd	Laat	450	
	Midden	270	
	Vroeg	70 na Chr.	
Prehistorie	IJzertijd	Laat	15 voor Chr.
		Midden	250
		Vroeg	500
	Bronstijd	Laat	800
		Midden	1100
		Vroeg	1800
	Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	Laat	2000
		Midden	2850
		Vroeg	4200
	Mesolithicum (Midden Steentijd)	Laat	4900/5300
		Midden	6450
		Vroeg	8640
	Paleolithicum (Oude Steentijd)	Laat	9700
		Jong B	12.500
		Jong A	16.000
Midden		35.000	
Oud		250.000	

tabel1_standaard_Archeologisch_RAAP_2014

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

2 Voorgaand onderzoek

In het onderzoeksgebied heeft nog niet eerder archeologisch onderzoek plaatsgevonden. Wel is een archeologische quickscan uitgevoerd om inzicht te verkrijgen in de eventuele archeologische resten die in de nieuwe rioolsleuf aanwezig kunnen zijn en hoe hiermee best omgegaan wordt (Ellenkamp, 2013).

Op de archeologische verwachtingskaart van de gemeente Leudal (Verhoeven, Ellenkamp, Keijers & Peeters, 2010) heeft het onderzoeksgebied een hoge archeologische waarde, gekoppeld aan de landschappelijke ligging op fluvioperiglaciale afzettingen met een (dek)zanddek en een hoge zwarte enkeerdgrond en aan de ligging in de historische kern van Laak (monumentnr. 16679), die kan teruggaan tot de Middeleeuwen. De huidige weg Kleine Laak gaat op basis van historisch kaartmateriaal minstens terug tot het begin van de 19e eeuw. Toen stonden er aan weerszijden van de weg enkele huizen. In de omgeving zijn diverse vindplaatsen uit het Mesolithicum tot de Nieuwe tijd bekend.

Op basis van quickscan beperkt de archeologische begeleiding zich tot het gebied waar de nieuwe riolering niet op dezelfde locatie wordt aangelegd als de oude riolering. In de zones waar het nieuwe riool wel het bestaande volgt, is de bodem naar verwachting zodanig verstoord, dat geen behoudenswaardige resten meer verwacht worden (Ellenkamp, 2013). Het bevoegd gezag (gemeente Leudal) heeft dit advies overgenomen.

3 Doel van het onderzoek

Het doel van de archeologische begeleiding was het *ex situ* bewaren van eventueel aanwezige archeologische waarden in de nieuwe rioolsleuf en het beantwoorden van de onderzoeksvragen in het Programma van Eisen (Hensen, 2013):

- Hoe ziet de geologische/bodemkundige opbouw van het plangebied eruit?
- Wat is de ouderdom en samenstelling van een eventueel aanwezig akkerdek (opbouw, datering, fasering, etc.)?
- In welke mate is het gebied verstoord?
- Zijn er archeologische sporen, resten of intacte vondstlagen aanwezig in het plangebied?

Specifieke vragen indien archeologische sporen, resten of intacte vondstlagen worden aangetroffen tijdens de archeologische begeleiding:

- Van welk vindplaatstype en datering is er sprake?
- Waaruit bestaan de archeologische resten die zijn aangetroffen?
- Indien grondsporen zijn aangetroffen: op welk niveau zijn deze leesbaar?
- Wat is de conservering en gaafheid van de archeologische vondsten/sporen?
- Zijn er aanwijzingen voor verschillende bewoningsfasen?
- Is er een ensemblewaarde met vindplaatsen in de omgeving van het plangebied?
- Wat is de relatie tussen de vindplaats en het omringende landschap?
- Wat is de waardering (gaafheid, conservering en inhoudelijke kwaliteit) van de resten (sporen, vondsten en monsters)? Zijn er behoudenswaardige resten aanwezig binnen het plangebied?
- Geven de bevindingen van het onderzoek aanleiding tot een beleidsadvies? Wijzigingen van de huidige status (opwaarderen, afwaarderen, behouden zoals het nu is) op de gemeentelijke archeologische beleidskaart. Zijn er nadere aanbevelingen te doen voor beleid omtrent behoud of beheer van het plangebied en de onmiddellijke omgeving?

4 Methoden

Plaatsing, aantal en afmetingen

Tijdens de begeleiding, die op twee verschillende dagen plaatsvond, zijn twee putten aangelegd. De breedte was circa 2,5 m; de lengte varieerde van 2 tot 49 m. Waar kabels en leidingen aanwezig waren, zijn bankjes blijven staan. In totaal is op deze wijze 416 m² onderzocht (figuren 2a en 2b).

Opgravingsvlakken en profielen

Na de verwijdering van het asfalt is met een midgraver met een gladde bak één opgravingsvlak aangelegd, in de top van de fluvioperiglaciale afzettingen. De diepte van de sleuven bedroeg circa 0,5 m -Mv. De vlaktekeningen zijn digitaal vervaardigd met behulp van een GPS. Dit omvat het digitaal inmeten van sporen, spoornummers, coupelijnen, vlakhoogtes (ingemeten in één raai centraal in de put) en maaiveldhoogtes. De hoogte van het aangelegde vlak en het maaiveld is ingemeten ten opzichte van NAP. In het westelijke deel van het onderzoeksgebied zijn geen hoogtes gemeten omdat de GPS vanwege de aanwezigheid van bomen een te grote afwijking gaf.

De sporen en bodemlagen zijn in een reeks genummerd. De beschrijving en interpretatie is opgenomen in de RAAP-database (code: ROGKL3).

In afwijking op het PvE zijn geen profielkolommen gedocumenteerd, omdat hiertoe geen gelegenheid was: de grond binnen het cunet was reeds afgegraven. Alleen plaatselijk is een restant van een oude akkerlaag vastgelegd op tekening.

Afwerking en behandeling van sporen en vondsten

De grondsporen zijn 1:1 digitaal ingemeten met een GPS en beschreven in een database. Bij de aanleg van het opgravingsvlak is de overgang naar de C-horizont onderzocht op vondsten, ook met behulp van een metaaldetector. Archeologische sporen zijn gecoupeerd, in profiel getekend op schaal 1:20, gefotografeerd en afgewerkt. Sporen tegen de putwand zijn gecoupeerd tegen de putwand, waardoor de stratigrafische positie (voor zover bewaard onder het afgegraven wegdek) vastgelegd kon worden. Na afloop van het veldwerk is de veldtekening gedigitaliseerd.

Er zijn geen vondsten gedaan.

Bemonstering

Er zijn geen monsters genomen omdat geen voor bemonstering relevante sporen werden aangetroffen.

5 Resultaten van de archeologische begeleiding

5.1 Landschap

De ondergrond in het onderzoeksgebied bestaat uit fluvioperiglaciale afzettingen met roest. Dekzand is niet vastgesteld. Welk bodemtype oorspronkelijk aanwezig was, is niet bekend omdat de lagen reeds afgegraven waren, maar naar verwachting was het een hoge zwarte enkeerdgrond. In het westelijke deel van de archeologische begeleiding, ter hoogte van de archeologische vindplaats, is een nog 10 cm dikke oude akkerlaag aangetroffen, bestaande uit grijs, sterk gebioturbeerd zand (figuur 2a: spoor 6 in het vlak en figuur 3 in profiel).

5.2 Archeologie

Naast karrensporen van de onverharde voorloper van de Kleine Laak (spoor 4) zijn vijf paalkuilen en één kuiltje aangetroffen, alle in het westelijke deel van de archeologische begeleiding (figuur 2a en tabel 2). Er zijn geen vondsten aangetroffen, maar de sterk gebioturbeerde vulling met de kenmerkende “daalderstructuur”¹ (figuur 3) doet een prehistorische datering in de Brons- of IJzertijd vermoeden. De sporen waren hoekig, vierkant en komvormig in doorsnede met een bewaarde diepte van 14 tot 18 cm onder het vlak.

Op de Tranchotkaart (Landesvermessungsamt Nordrhein-Westfalen, 1969), de oudste beschikbare historische kaart uit het begin van de 19e eeuw, is ten noorden van het onderzoeksgebied een geprononceerde dekzandrug aangegeven, gelegen langs de Roggelse Beek (figuur 4). Dergelijke locaties vormen uitgelezen nederzettingsterreinen vanaf de Prehistorie: de huizen en akkers lagen hoog en droog op de rug, terwijl in het beekdal het vee geweid kon worden. Mogelijk maken de tijdens de begeleiding aangetroffen archeologische sporen deel uit van een erf of nederzettingsterrein dat op deze dekzandrug gezocht moet worden. Op de dekzandruggen langs de Roggelse Beek en de ten zuiden gelegen Bevelands beek staan in ARCHIS II diverse (losse) vondsten gemeld uit de vroege en late Prehistorie, Romeinse tijd en Middeleeuwen, met name gedaan tijdens het archeologisch onderzoek (booronderzoek en archeologische begeleiding) in het kader van de aanleg van een WML-leiding (van Dijk, 2002; Roymans, 2003). Ook tijdens onderzoeken in de omgeving is een vergelijkbare situatie vastgesteld, waar de prehistorische nederzettingssporen zich situeren op een dekzandrug nabij een beekdal of natte laagte. Maasbree-Dörperfeld heeft drie of vier erven en mogelijk twee graven uit de Vroege en Midden IJzertijd opgeleverd. Een waterput met vierkante bekisting bevond zich in een depressie (Schryvers, Janssens & Tichelman, 2009). Tijdens een grote opgraving te Helden-Schrames zijn nederzettingssporen uit het Laat-Neolithicum of de Vroege Bronstijd, Bronstijd, IJzertijd, Romeinse tijd en

---

¹ Ontstaan door bioturbatie door mollen en ander bodemleven, waardoor de vulling van het spoor sterk gevlekt is.

Middeleeuwen opgegraven. Ze liggen op een dekzandwielving die overgaat naar het beekdal van de Kwistbeek (de Winter, 2010). Sevenum-De Krouwel is een proefsleuvenonderzoek waar later door Baac een opgraving is uitgevoerd, die nog gepubliceerd dient te worden. Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn sporen uit de IJzertijd en (Vroege) Middeleeuwen op een dekzandrug langs de Molenbeek aangetroffen (Hensen, 2009).

Hoewel de fysieke kwaliteit van de sporen redelijk goed is, is de inhoudelijke waarde van de prehistorische vindplaats op basis van dit onderzoek maar beperkt. Omdat een precieze datering en complextype niet bekend zijn, is de informatiewaarde gering. Ook de zeldzaamheidswaarde is niet hoog: er zijn verschillende meldingen van prehistorische vondsten in de buurt bekend en bij opgravingen in de ruimere omgeving zijn diverse huisplattegronden, bijgebouwen, waterputten, etc. uit de late Prehistorie opgegraven. De ensemblewaarde is potentieel hoog, gezien de landschappelijke ligging op de rand van een dekzandrug langs een beekdal. Op de dekzandrug kunnen potentieel nog meer resten uit deze (en andere) periode(s) gevonden worden.

De karrensporen van de voorloper van de Kleine Laak zijn goed bewaard gebleven, al is de ouderdom onbekend. Funderingsresten of uitbraaksleuven van huizen langs deze weg zijn niet gevonden. Ook hier is informatie-, zeldzaamheids- en ensemblewaarde relatief beperkt.

De waarde van de resten binnen de rioolsleuf is beperkt; de waarde zit hem vooral in de relatie tot de noordelijk gelegen dekzandrug en het beekdal van de Roggelse Beek, waar nog meer (prehistorische) archeologische resten verwacht mogen worden.

Spoor	Vulling	Put	Vlak	Vorm in vlak	Vorm in coupe	Diepte (cm)	Interpretatie	Textuur	mediaan	Bioturbatie	Kleur	Gevlekt	Humus	Puin	Roest
1	0	1	1	langwerpig	n.v.t.	0	recente verstoring	Zs1	mf	neen	geelgrijs	grijs	h1	ja	vlekken
1	1	1	1	langwerpig	n.v.t.	0	recente verstoring	Zs1	mf	neen	lichtgrijs	grijs	h1	neen	vlekken
1	2	1	1	langwerpig	n.v.t.	0	recente verstoring	Zs1	mf	neen	donkerbruingrijs	geelgrijs	h1	ja	vlekken
2	0	1	1	langwerpig	n.v.t.	0	recente verstoring	Zs1	mf	neen	geelgrijs	grijs	h1	neen	vlekken
3	0	1	1	langwerpig	n.v.t.	0	recente verstoring	Zs1	mf	neen	bruingrijs	geelgrijs	h1	neen	vlekken
4	0	1, 2	1	langwerpig	n.v.t.	0	karrenspoor	Zs1	mf	neen	grijs	-	h1	neen	vlekken
5	0	2	1	ovaal	n.n.b.	0	dierlijke verstoring	Zs1	mf	ja	donkergrijs	-	h1	neen	vlekken
6	0	2	1	ovaal	n.n.b.	0	oude akkerlaag	Zs1	mf	ja	grijs	-	h1	neen	vlekken
7	0	2	1	ovaal	hoekig	16	paalkuil	Zs1	mf	ja	grijs	-	h1	neen	vlekken
8	0	2	1	rechthoekig	vierkant	18	paalkuil	Zs1	mf	ja	donkergrijs	-	h1	neen	vlekken
9	0	2	1	ovaal	vierkant	16	paalkuil	Zs1	mf	ja	grijs	-	h1	neen	vlekken
10	0	2	1	ovaal	komvormig	14	paalkuil	Zs1	mf	ja	grijs	-	h1	neen	vlekken
11	0	2	1	rond	n.n.b.	0	paalkuil	Zs1	mf	neen	donkergrijs	geel	h1	neen	vlekken
12	0	2	1	ovaal	komvormig	18	kuil	Zs1	mf	ja	donkergrijs	-	h1	neen	vlekken
7000	0	1	1	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	Zs1	mf	ja	oranjegeel	lichtgrijswit	-	neen	veel vlekken

Tabel 2. Sporenlijst.

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1 Conclusies

- *Hoe ziet de geologische/bodemkundige opbouw van het plangebied eruit?*
Deels onbekend: de ondergrond in het onderzoeksgebied bestaat uit roestige fluvioperiglacia-
le afzettingen, waarop plaatselijk een restant van een oude akkerlaag is vastgesteld. De te
verwachten hoge zwarte enkeerdgrond was volledig afgegraven in het kader van de aanleg
van de weg/ het verwijderen van de verharding.
- *Wat is de ouderdom en samenstelling van een eventueel aanwezig akkerdek (opbouw, date-
ring, fasering, etc.)?*
Onbekend.
- *In welke mate is het gebied verstoord?*
Deels onbekend: het bodemprofiel, en de gaafheid ervan, is niet bekend. De bodem is in ieder
geval wel verstoord door bestaande kabels, leidingen en het riool.
- *Zijn er archeologische sporen, resten of intacte vondstlagen aanwezig in het plangebied?*
Ja, er zijn karrensporen onder het huidige wegdek aanwezig. De datering is onbekend, maar
ze zijn in ieder geval ouder dan de verharding. In het uiterste westelijke deel zijn enkele (ver-
moedelijk) prehistorische (paal)kuilen aangetroffen.

Specifieke vragen indien archeologische sporen, resten of intacte vondstlagen worden aangetrof-
fen tijdens de archeologische begeleiding:

- *Van welk vindplaatstype en datering is er sprake?*
Waarschijnlijk betreft de prehistorische vindplaats een erf of nederzettingsterrein, waarvan de
kern vermoedelijk gezocht moet worden op de dekzandrug langs de Roggelse Beek, ten noor-
den van het onderzoeksgebied.

De karrensporen van een voorloper van de Kleine Laak kunnen dateren uit de periode Middel-
eeuwen tot Nieuwe tijd.
- *Waaruit bestaan de archeologische resten die zijn aangetroffen?*
De (vermoedelijk) prehistorische resten bestaan uit (paal)kuilen. Vondsten zijn niet aangetrof-
fen. De karrensporen onder de huidige weg Kleine Laak zijn gevormd door de insnijding van
karrenwielen in de ondergrond voorafgaand aan de verharding van het wegdek.
- *Indien grondsporen zijn aangetroffen: op welk niveau zijn deze leesbaar?*
De sporen zijn leesbaar in de top van de fluvioperiglacia-
le afzettingen.

- *Wat is de conservering en gaafheid van de archeologische vondsten/sporen?*
De archeologische sporen (zowel prehistorische (paal)kuilen als karrensporen uit de Middeleeuwen/ Nieuwe tijd) waren nog redelijk goed bewaard. Ter plaatse van de prehistorische vindplaats was het restant van een oude akkerlaag aanwezig. De sporen zijn zeker afgetopt, maar tot hoe diep precies kan niet ingeschat worden.
- *Zijn er aanwijzingen voor verschillende bewoningsfasen?*
De prehistorische sporen en karrensporen uit de Middeleeuwen/ Nieuwe tijd hebben geen vondstmateriaal opgeleverd, dus exactere dateringen kunnen niet gegeven worden, maar duidelijk is wel dat het om twee aparte fasen gaat.
- *Is er een ensemblewaarde met vindplaatsen in de omgeving van het plangebied?*
Voor de prehistorische vindplaats is dit onbekend. De aangetroffen karrensporen kunnen direct in verband gebracht worden met de weg Kleine Laak die op historisch kaartmateriaal is afgebeeld. De precieze ouderdom van de karrensporen is echter niet bekend.
- *Wat is de relatie tussen de vindplaats en het omringende landschap?*
Vermoedelijk bestaat er een nauwe relatie tussen de prehistorische vindplaats en het natuurlijke landschap. Het onderzoeksgebied ligt op de rand van een dekzandrug langs de Roggelse Beek, een uitgelezen locatie voor bewoning in de late Prehistorie. De huizen en akkers lagen hoog en droog op de rug, terwijl in het beekdal het vee geweid kon worden.
- *Wat is de waardering (gaafheid, conservering en inhoudelijke kwaliteit) van de resten (sporen, vondsten en monsters)? Zijn er behoudenswaardige resten aanwezig binnen het plangebied?*
De waarde van de resten binnen het onderzoeksgebied is eerder gering. De gaafheid is gemiddeld en de inhoudelijke waarde is maar beperkt: zeldzaamheids- en informatiewaarde scores laag. De ensemblewaarde met het landschap en de potentiële vindplaats op de ten noorden gelegen dekzandrug is wel (potentieel) hoog.
- *Geven de bevindingen van het onderzoek aanleiding tot een beleidsadvies? Wijzigingen van de huidige status (opwaarderen, afwaarderen, behouden zoals het nu is) op de gemeentelijke archeologische beleidskaart. Zijn er nadere aanbevelingen te doen voor beleid omtrent behoud of beheer van het plangebied en de onmiddellijke omgeving?*
Met het oog op de verderzetting van de prehistorische vindplaats ten noorden van het onderzoeksgebied (op de dekzandrug langs de Roggelse Beek) kan het advies gegeven worden dat op de aanpalende percelen archeologisch onderzoek conform gemeentelijk beleid dient plaats te vinden wanneer hier ontwikkelingen plaatsvinden. De in de gemeente Leudal geldende vrijstellingsgrens kan daarbij gehanteerd worden. Concreet gaat het om de percelen tussen huisnummers 26 en 32 (tussen 191636/ 363959 en 191612/ 363968).

6.2 Selectieadvies

De archeologische resten binnen de rioolsleuf zijn opgegraven. De AMZ-cyclus voor deze locatie is volledig doorlopen en de werken kunnen nu gewoon verder plaatsvinden.

Ten aanzien van flankerend beleid kan gesteld worden dat indien op de percelen direct ten noorden van het onderzoeksgebied ontwikkelingen gaan plaatsvinden, hier archeologisch onderzoek dient plaats te vinden conform beleid van de gemeente Leudal. Er geldt dan een specifieke verwachting voor een prehistorisch nederzettingsterrein.

Literatuur

- Deeben, J.H.C. (red.)**, 2008. De Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW), derde generatie *Rapportage Archeologische Monumentenzorg* 155. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort (info: www.cultureelerfgoed.nl).
- Dijk, X.C.C. van**, 2002. WML-transportbegeleiding Roggel-Ospel, gemeente Roggel en Neer, Heythuysen en Nederweert; een Aanvullende Archeologische Inventarisatie (AAI-1). *RAAP-rapport* 739. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Amsterdam.
- Ellenkamp, G.R.**, 2013. Archeologische quickscan, reconstructie Kleine Laak te Roggel, gemeente Leudal. *RAAP-adviesdocument* 654. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Weesp.
- Hensen, G.**, 2009. Plangebied De Krouwel, gemeente Sevenum; archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek proefsleuven. *RAAP-rapport* 1957. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Weesp.
- Hensen, G.**, 2013. Programma van Eisen archeologische begeleiding conform protocol proefsleuven; Reconstructie Kleine Laak te Roggel, gemeente Leudal. *RAAP-programma van eisen* 1279. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Weesp.
- Landesvermessungsamt Nordrhein-Westfalen**, 1969. *Kartenaufnahme der Rheinlande durch Tranchot und von Müffling 1803-1820. 38 Heijthuisen*.
- Nederlands Normalisatie-instituut**, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.
- Roymans, J.A.M.**, 2003. WML-Transportleiding Roggel-Ospel; gemeente Roggel en Neer, Heythuysen en Nederweert; een archeologische begeleiding. *RAAP-rapport* 878. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Amsterdam.
- Schryvers, A., M. Janssens & G. Tichelman**, 2009. Onderzoeksgebied Dörperfeld, gemeente Maasbree; archeologisch onderzoek: opgraving. *RAAP-rapport* 1417. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Weesp.
- Verhoeven, M.P.F. & G.R. Ellenkamp & D.M.G. Keijers & M.M. Peeters**, 2010. Een archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart voor de gemeente Leudal. *RAAP-rapport* 1952. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Weesp.
- Winter, J. de**, 2010. Archeologisch onderzoek op het plangebied Schrames te Helden: bewoningssporen van het neolithicum tot de late middeleeuwen. *Baac-rapport* A-07.0204. BAAC Onderzoeks- en adviesbureau, 's-Hertogenbosch.

Gebruikte afkortingen

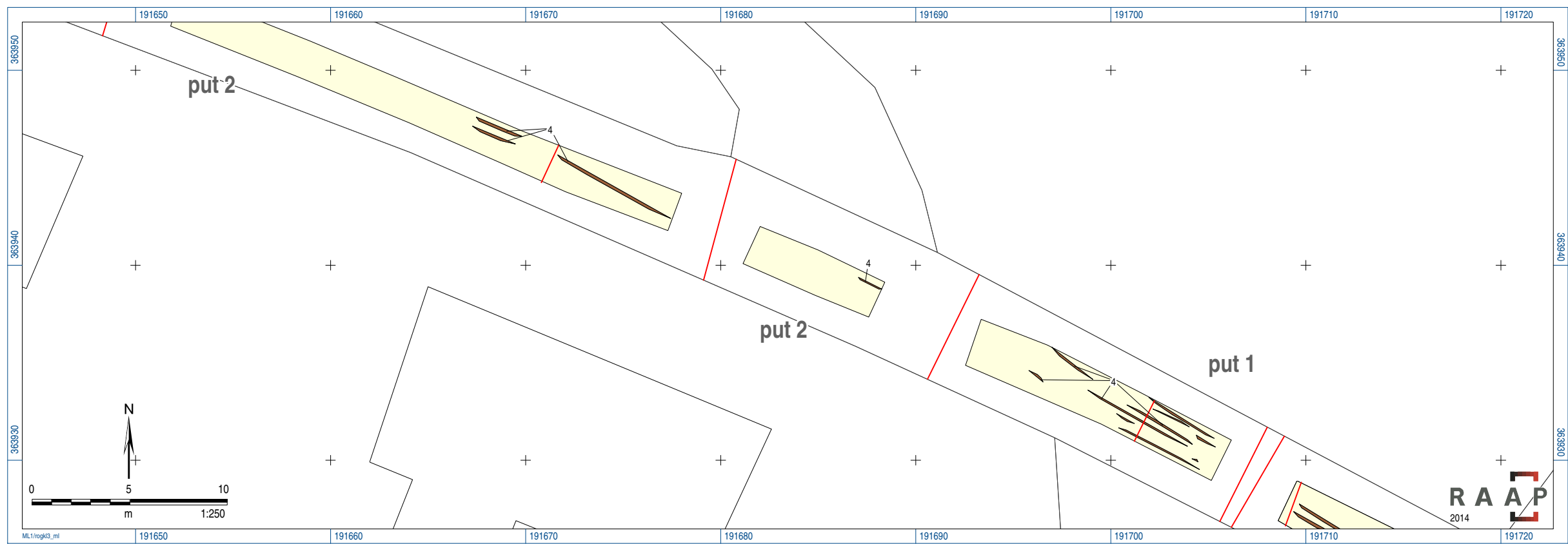
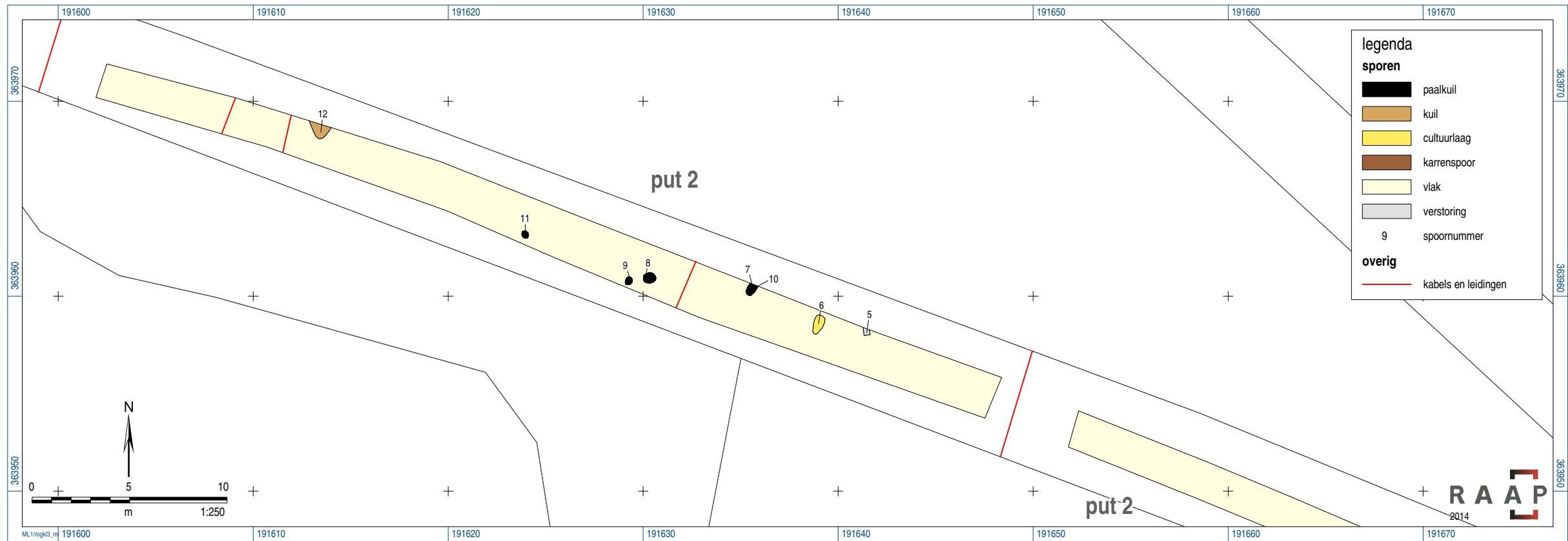
ARCHIS	ARChEologisch Informatie Systeem
KNA	Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie
-Mv	beneden maaiveld
NAP	Normaal Amsterdams Peil
PvE	Programma van Eisen

Overzicht van figuren en tabellen

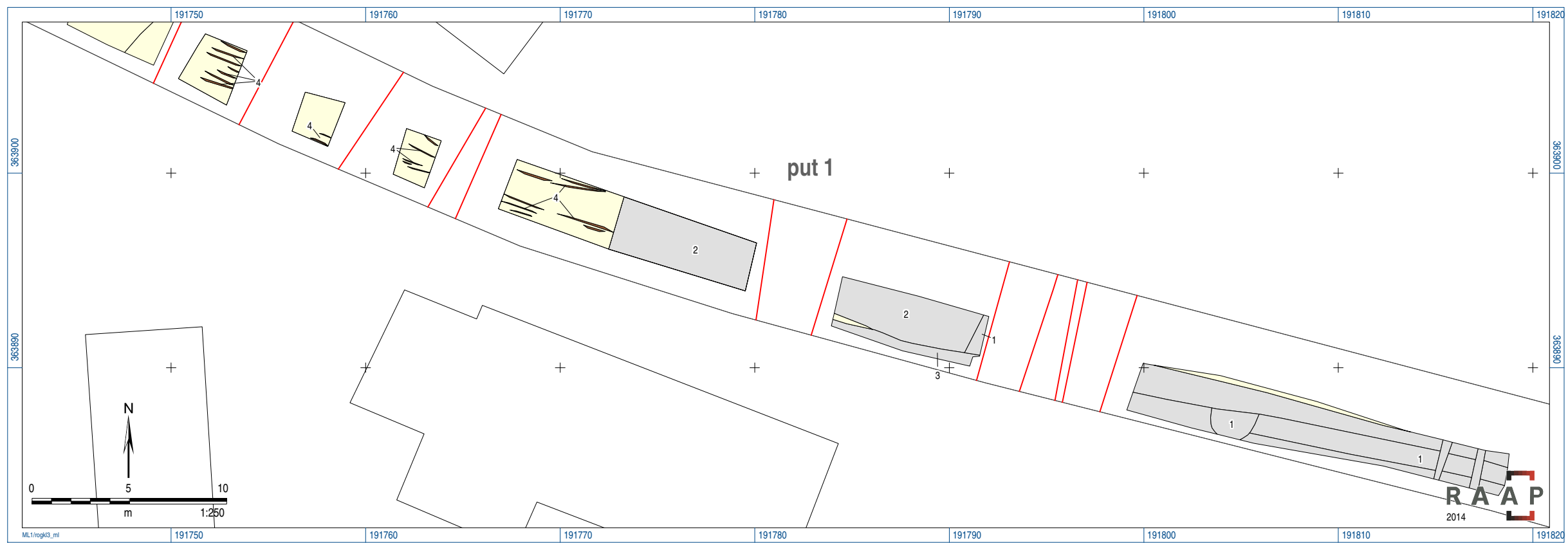
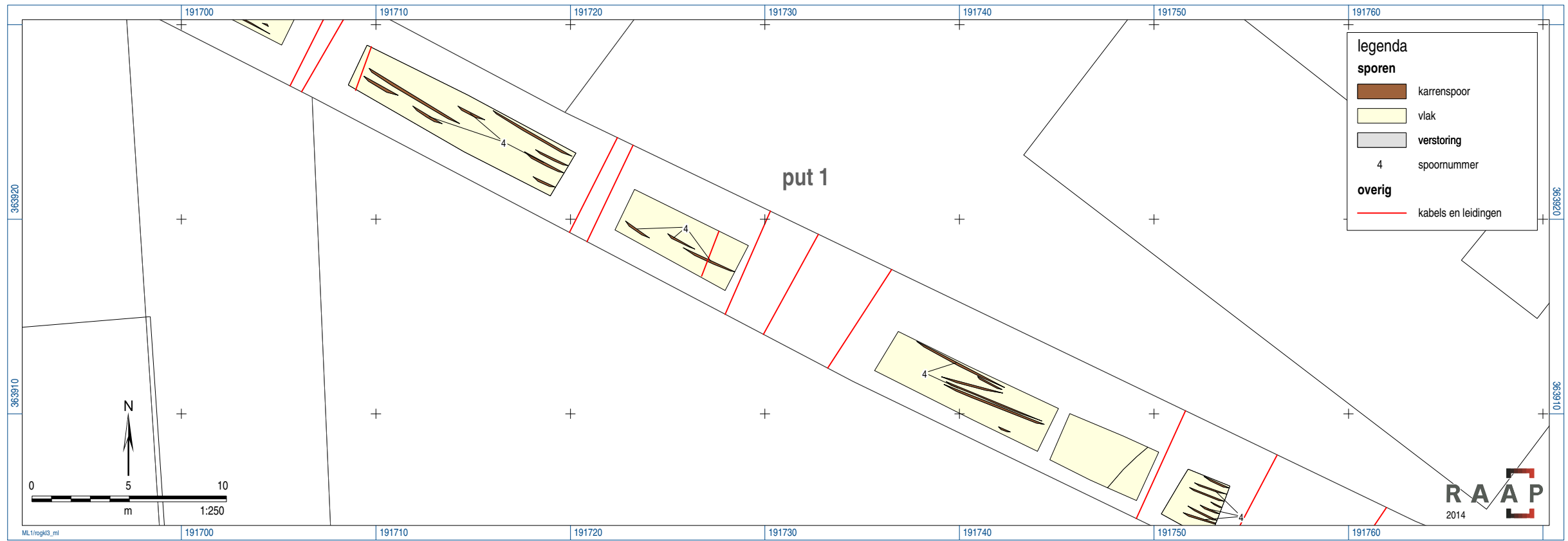
- Figuur 1.** Ligging onderzoeksgebied (rode lijn); inzet: ligging in Nederland (ster).
- Figuur 2a en b.** Puttenplan.
- Figuur 3.** Spoor 10.
- Figuur 4.** Het onderzoeksgebied, geprojecteerd op de Tranchotkaart (Landesvermessungsamt Nordrhein-Westfalen, 1969) en de ARCHIS-waarnemingen.
- Tabel 1.** Archeologische tijdschaal.
- Tabel 2.** Sporenlijst.

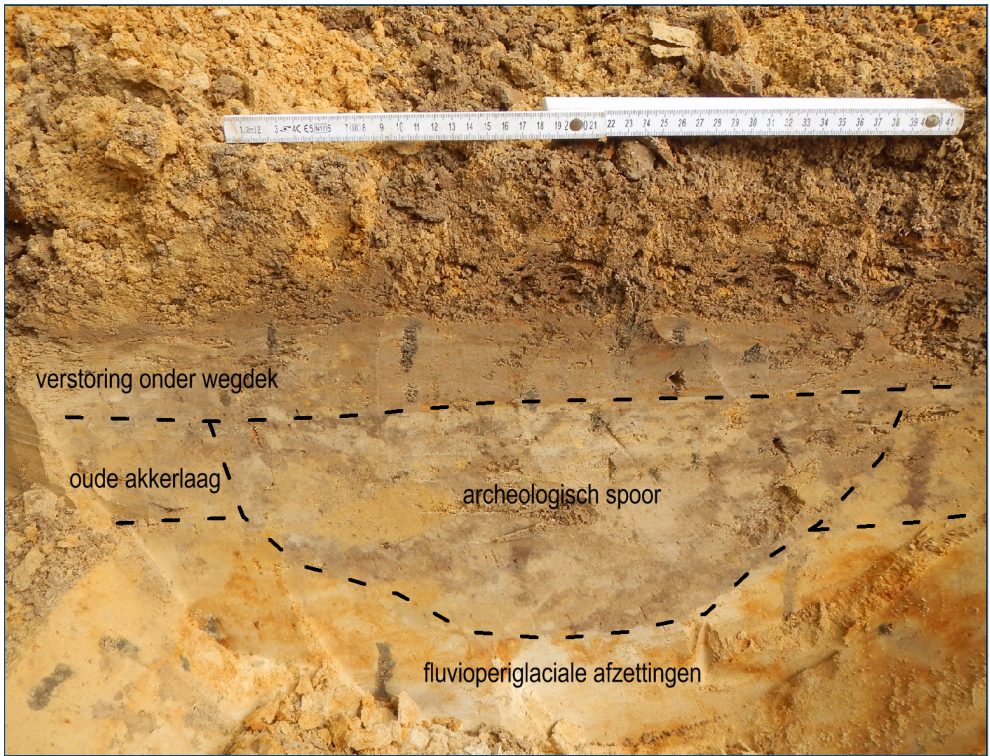
Figuur 1. Ligging onderzoeksgebied (rode lijn); inzet: ligging in Nederland (ster).

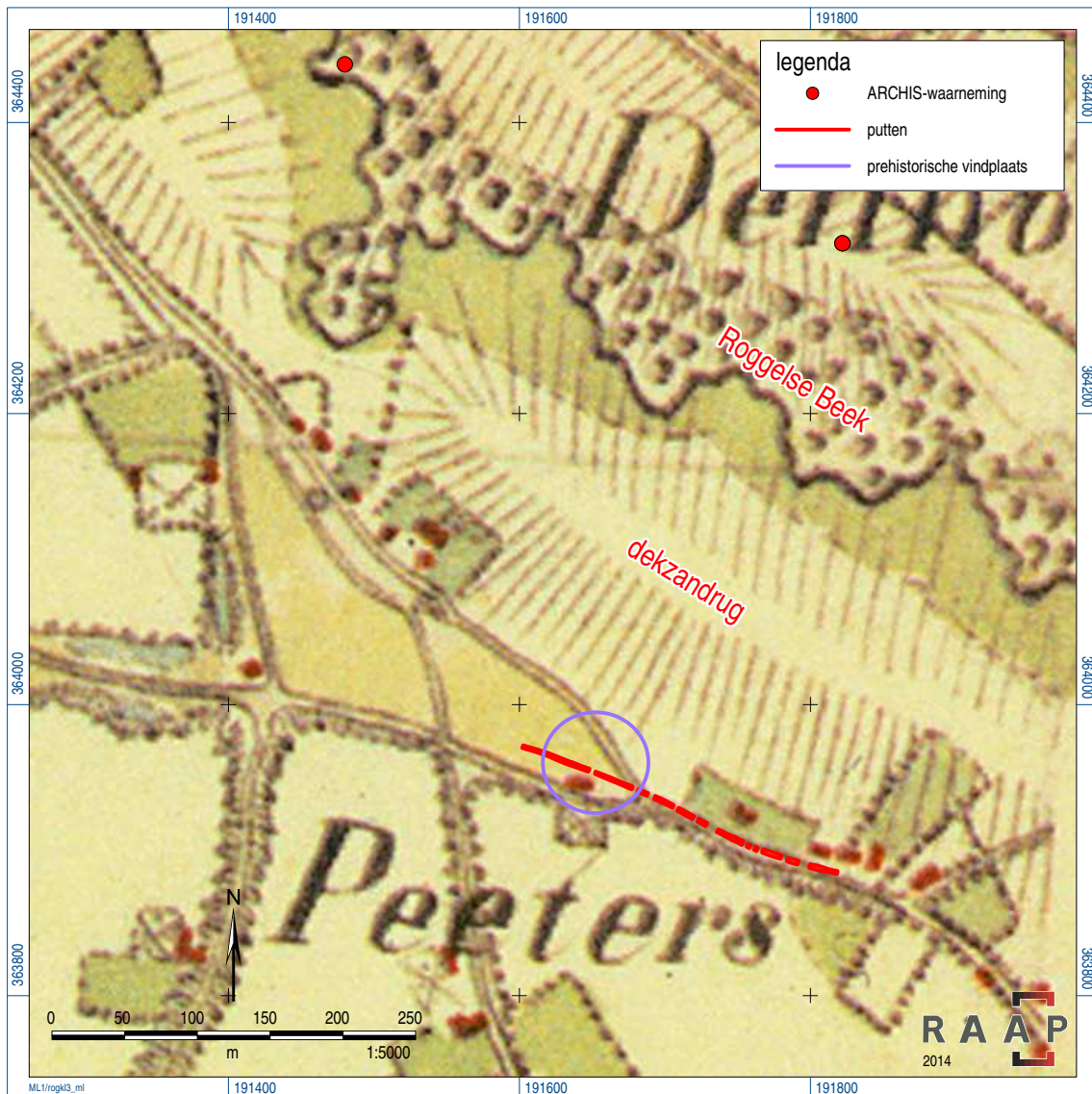
Figuur 2a. Puttenplan.

Figuur 2b. Puttenplan.

Figuur 3. Spoor 10.

Figuur 4. Het onderzoeksgebied, geprojecteerd op de Tranchotkaart (Landesvermessungsamt Nordrhein-Westfalen, 1969) en de ARCHIS-waarnemingen.